

51-ий Злет Юнацтва
Елленвіл, Нью Йорк

Конкурс Слова

Вірші

Спілка Української Молоді в Америці
2010р.

Володимир Сосюра
ЛЮБІТЬ УКРАЇНУ

Любіть Україну, як сонце, любіть,
Як вітер, і трави, і води,
В годину щасливу і радості мить,
Любіть у годину негоди...

Любіть Україну у сні й наяву.
Вишневу свою Україну,
Красу її вічно живу і нову
І мову її солов'їну.

Ольга Голега
БАРВІНКОВА УКРАЇНА

Україна – мов царівна,
Заквітчана у барвінок.
А барвінок зелененький
Цвіте небом голубеньким.

У країні барвінковій –
Всі малята барвінкові.
Барвінкові всі маленькі –
Непосиди веселенькі!

Як барвінок всюди в'ються,
Все встигають, все сміються.
І співають барвінчата,
Як у гаї солов'ята.

Віра Багірова
РОСТЕМ З КАЛИНОЮ

Росте калина у дворі
На радість нашій дітворі.
Там соловей щебече
Щоранку і щовечір.

І ми розтем з калиною,
З квітучою Вкраїною.
Ітягнем руки мов гілля,
І нами тішиться земля.

Іван Франко
КОВАЛЬ

У долині село лежить,
Понад селом туман дрижить,
А на горбі край села
Стоїть кузня немала.

А в тій кузні коваль клепле
А в коваля серце тепле,
А він клепле та й співа,
Всіх до кузні іззива.

Олександр Олесь
МИ МАЛЕНЬКІ СУМЕНЯТА

Ми маленькі суменята
Любим маму, любим тата,
Щиро любим цю країну,
А найбільше Україну!

Ми все робим, те що гоже,
Як навчають батько й мати,
Поможи нам, любий Боже,
Українцями зростати –
На героїв виростати!

СУМЕНЯТА

Суменята ми маленькі,
Україна – край рідненький
Вірні діти свого роду,
Українського народу.

Все, що рідне, ми кохаєм,
Всім, що рідні, помагаєм,
Своє ціним, своє вчімся,
І до рідного горнімся.

Суменята – 4 роки

Надія Кир'ян

ДЕРЕВЦЕ РОДУ

Щоб квітла Україна
Із сонцем, з вітерцем,
Кожнісінька родина
Плекає деревце.

Той вишеньку,
Той яблуньку,
Той дуб, а той горіх.
Для того, щоб прикрасити
Свій батьківський поріг.

У донечки, у сина
Калинонька росте.
Матуся Україна
Всім дякує за те.

За вишеньку,
За яблуньку,
За сосну, за дубок.
І за такий пахучий
Віночок із гілок.

УКРАЇНА

Суменятко я маленьке,
Україна моя ненька,
В неї щира я дитина,
Добра, любя і єдина.

Вірна я дочка народу
(Вірний син свого народу)
бо ж з сумівського я роду.
Щиро я свій рід кохаю
Роду іншого не знаю.

Так я завжди буду жити,
Буду рідний край любити,
Українцям помагати
Україна моя мати.

Іван Франко.

ДРІМАЮТЬ СЕЛА...

Дрімають села. Ясно ще
Осіннє сонце сяє,
Та холодом осіннім вже
В повітрі повіває.

Темно-зелені садки
Дрімають вже без плоду,
І тихо гріються хатки
І верби гнутьсь в воду...

Катерина Перелісна.

МАРШ

Йдуть маленькі суменятка
Оченьки горять.
Рівно кроки відбивають
І тримають ряд.
Раз, два, раз!
Стережіться нас!

Люблять діти Україну,
Знають ворогів,
І ніколи не замовкне
Переможний спів:
Раз, два, раз!
Стережіться нас!

Хоч малі ще ті хлоп'ята,
Та як підростуть,
Всі до бою з ворогами
За свій край підуть!
Раз, два, раз!
Стережіться нас!

Суменята – 5 років

Леонід Полтава
ТРИ МАТУСІ

Є у кожної дитини
Матінка єдина.
Та, що любить нас і дбає,
Розуму навчає.

Є у кожної дитини
Навіть сиротини,
Наша мати солов'їна –
Рідна Україна.

Є у кожному серденьку,
Є і буде жити.
Божа Мати – наша ненька,
Мати всього світу.

Олесь Лупіі
ДОРОЖЧОЇ НЕМА

Рано, рано сонце встало,
Україну привітало.
Побажало їй добра,
Усмінулось до Дніпра,
До Дністра і до Дунаю,
До Шевченкового краю,
Де живуть уже віки
Українці-козаки.

Рано, рано сонце встало
Гарних діток привітало,
Побажало швидко встати
Та розумними зростати,
Шанувать свою родину
І любити Україну;
Бо вона у нас одна,
І дорожчої нема.

Суменята – 5 років

О. Кобець

ЗА УКРАЇНУ

Десь за горами, морями,
Де пливе Дніпро могутній,
Є країна – Україна –
Рідний край наш незабутній.

Це за неї – Україну –
Каже мама мені часто,-
В битві тато мій загинув,
Бо хотів для неї щастя.

Каже мама, щоб молилась,
Я щовечора й щорання,
Щоб ту нашу Україну,
Бог позбавив безталання.

Але я собі сама вже –
І нікому не хвалюся –
Кожний день ще й по обіді
Гаряче за те молюся.

ДІТИ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Ми є діти, суменята,
Український славний рід.
Дбаймо, щоб про нас маленьких,
Добра слава йшла у світ.

Все вперед, все вперед
Поступаймо у черзі,
Пам'ятаймо, що сумівської родини,
Діти ми усі.

Все, що рідне, хай нам буде
Найдорожче і святе:
Рідна віра, рідна мова,
Україна над усе.

Іван Франко.

ВЕЧОРІС...

Пігі! Пігі! Квіти, трави...
Вишні молоком облиті...
Верби, мов зелені копи.
Дим зо стріх у гору в'ється...

Соловейко на калині
Так лящить, що серцю любо...
Діти бігають... Дівчата
Ген співають у садочку.

Вечоріє. Тінь довжезна
Від скали лягла на море,
А там ген легенькі хвилі
Золотом, пурпуром горять.

Олександр Олесь

ЛІТНІЙ ВЕЧІР...

Літній вечір... Гори в млі,
В золоті вершини...
А під ними ллється десь
Пісня України.

Гасне вечір... Сон обняв
Гори і долини...
А між горами літа
Пісня України.

Ніч давно... Заснуло все...
Тільки море плине,
Та щебече понад ним
Пісня України.

Молодше Ю. 6-7 років

МИ РОДУ КОЗАЦЬКОГО ДІТИ

Ми любимо сонце і квіти
І сонце нам шле свій привіт.
Ми роду козацького діти
Землі української цвіт.

В яку б не пішли ми дорогу
Ти, пісне, над нами злітай!
Крокуючи гордо і вногу,
Ми славимо рідний наш край.

Наш приятель – сміливий вітер,
Відвага – це наш заповіт.
Ми роду козацького діти,
Землі української цвіт.

Петро Осадчук

З ТОБОЮ

Послухай, як струмок дзвенить,
Як гомонить ліщина.
З тобою всюди кожну мить
Говорить Україна.

Послухай, як трава росте,
Напоена дощами.
І як веде розову степ
З тобою колосками.

Послухай, як вода шумить,
Дніпро до моря лине, –
З тобою всюди кожну мить,
Говорить Україна.

Петро Кізко

СУМІВСЬКА

Нам дано кайдани розкувати,
Гніт недолі зкинути з плечей.
Уперед же сумівці – орлята,
За свободу України.
Гей вперед!

Не для звуків голосної слави
Ми йдем крізь темряву ночей.
За соборну, вільну Державу,
За життя, за сонце й землю.
Гей вперед!

Дзвоном бий, могутня наша пісне!
Ширше крок! Гостріше зір очей!
Хай дрижить наш ворог ненависний
СУМ іде на бій за волю!
Гей вперед!

Микола Щербак

ТИ ЇЇ НЕ БАЧИВ, УКРАЇНУ...

Ти її не бачив, Україну,
Рідну землю прадідів-батьків.
Ти не знаєш, як у бурю сину,
Б'є Дніпро, виходить з берегів.

Ти не бачив, сину, як у полі
Достигає жито золоте.
Як шумують повинню тополі
І на сонці соняшник цвіте.

Як в садах, наливаних красою,
Не стихають сірі солов'ї.
Як жагуче дихають весною
У вечірніх сутінках гаї.

Ти не бачив, але чуєш, сину,
Що вона живе в твоїх думках.
В мові, в казці у ясих очах,
Ніби співи мами – Україна!

Іван Франко

СИПЛЕ СІГ

Сипле, сипле, сипле сніг.
Мов метелики сріблесті,
Сніжинки біленькі, чисті,
Тихо стеляться до ніг.
Сипле, сипле, сипле сніг.

Сипле, сипле, сипле сніг.
Тихо, легко і спроквола
Покриває все довкола, –
Ні стежок, ані доріг...
Сипле, сипле, сипле сніг.

Сипле, сипле, сипле сніг.
Все присипав – доли, гори,
Вже весь світ мов біле море,
Біле море без доріг...
Сипле, сипле, сипле сніг.

Дмитро Павличко

24 СЕРПНЯ 1991

Я мушу вмерти сьогодні –
Серце радощі рвуть!
Україна виходить з безодні,
Дзвони гудуть великодні,
Об'являється Божа могуть.

Прапор вносять до залі
Синьо – жовтий! Імперія – в шок!
І сходить із п'єдесталу,
Згубивши кепку злинялу,
Ненависті й зла божок.

Розпалися пута нестерпні,
Правда, як сонце, зійшла...
І писав я слова безсмертні...
А було це в суботу, у серпні,
Двадцять четвертого числа.

Молодце Ю. 8-9 років

Дмитро Павличко.

ДЕ НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ НА ЗЕМЛІ

Де зелені хмари яворів
Заступили неба синій став,
На стежині сонце я зустрів,
Привітав його і запитав:

– Всі народи бачиш ти з висот,
всі долини і гірські шпилі.
Де найбільший на землі народ?
Де найкраще місце на землі?

Сонце усміхнулося здаля:
– Правда, все я бачу з висоти.
Всі народи рівні, а земля
Там найкраща, де вродився ти.

Виростає, дитино, й пам'ятай –
Батьківщина – то найкращий край!

Діма

БАТЬКІВЩИНА

Є багато країн на землі,
В них озера, річки і долини...
Є країни великі й малі,
Та найкраща завжди –
Батьківщина.

Є багато квіток запашних,
Кожна квітка красу свою має.
Та гарніші завжди поміж них
Ті, що квітнуть у Рідному Краю.

Є багато пташок голосних,
Любі-милі нам співи пташині.
Та завжди наймилішими з них
Будуть ті, що у Рідній Країні.

І тому найдорожчою нам
Є і буде у кожному хвилину
Серед інших країн лиш одна, –
Дорога нам усім УКРАЇНА!

Молодше Ю. 8-9 років

Леонід Полтава

ПОЕТ ІВАН ФРАНКО

Слава мчить в Україні,
Мов бурхлива ріка,
Про ковальського сина –
Про поета Франка.

Він натруджував руки
І високе чоло,
Щоб ні болю, ні муки
На землі не було.

Гомонить Україна
У святому бою
За думки свого сина,
За свободу свою;

За майбутнє за світле,
Як весна гомінка, -
Щоб усмішка розквітла
На обличчі Франка.

Яр Славутич

СУМІВСЬКА ПІСНЯ

Наші будні – розгорнена книга,
Наші свята – спортовий майдан.
Серед нас перемогою диха
Рідний прапор, як небо і лан.

Приспів:
Вчися сумівцю! В бурі боїв
Будь свідомий своєї мети.
Визволяти з неволі батьків
Наш обов'язок перший, святий.

Нами снять прикубанські долини,
Нами мріють верхів'я Карпат.
Кличе, кличе синів Батьківщина
І лютує, слаблючи кат.

Дух Богдана й вогонь Святослава
Нам наповнять по вінця серця.
І постане Соборна Держава
З перемог молодого борця.

Андрій Легім

СУРМИ

Сурми, моє серце, сурми!
Виходить Вкраїна з тюрми.
З неволі-сваволі століть,
До волі, до сонця у світ.

Дзвени, рідна мово, дзвени!
Нам вільність дав Бог без війни.
За те, що боролись зі злом
Хрестом, і мечем, і пером.

Співай, мій народе, співай!
Душа нехай квітне жива.
Ще вбогий, та блага усі,
Здобудеш і спокій душі.

До праці, до згоди й мольби
Уже не “вовчиці доби”
Тризуб й синьо-сонячний стяг
Нас кличуть до світлих звитяг.

Іван Франко

ГРИМИТЬ

Гримить!
Благодатна пора наступає,
Природу розкішна дрозь пронимає,
Жде спрагла земля плодотворної зливи,
І вітер над нею гуляє бурхливий.
Із заходу темная хмара летить –
Гримить!

Гримить!
Тайна дрозь пронимає народи,-
Мабуть благодатная хвиля надходить.
Міліони чекають щасливої зміни
І хмари – плідної будучини тіни,
Що людськість, мов красна весна
обновить,
Гримить!

Молодше Ю. 10-11 років

ПІСНЯ РІДНОЇ ЗЕМЛІ

Українські діти все співати люблять,
Мов в саду вишневім птиці на весні
Рідні звуки пісні пестять і голублять
Українське серце в дальній чужині.

Пісне незабутня, пісня рідна, мила!
Хоч ти давня – гарна, вічно молода,
В тобі віщі чари і краса, і сила,
Ти немов цілюща в джерелі вода.

Хто тебе співає, не забуде мови,
Мови славних предків, прадідів, батьків,
Ти йому приносиш рокіт хвиль дніпрових,
І ланів пшеничних молитовний спів.

Тож сіяй між нами, пісне квітко-зоре,
Щебечи нам ніжно пташкою в гіллі,
Понад сірі гори, понад синє море
Принеси нам подих рідної землі.

Богдан Лепкій
НЕ ЗАБУВАЙ

Хоч ти живеш далеко на чужині,
Де інші люди та інший звичай,
Про рідні ниви, гори, ріки сині
Не збувай! Не забувай!

Хоч ти багатий та свобідний нині,
За океаном віднайшов свій край,
Про тих, що там у рідній Україні
Не збувай! Не забувай!

Живеш в Бразилії чи Аргентині,
Поїдеш в Мексіко чи Парагвай,
Про те, що діється сьогодні в Україні
Не збувай! Не забувай!

Яким богам і у чийй святині
Ти молишся? Своїх святих благай,
Щоб відчинили шлях твоїй родині
В наш Рідний Край!
В наш Рідний Край!

Молодше Ю. 10-11 років

Іван Франко

ДИВУВАЛАСЬ ЗИМА...

Дивувалась зима,
Чом це тають сніги,
Чом леди присли всі
На широкій ріці?

Дивувалась зима,
Чом так слабне вона,
Де той легіт бересь,
Що теплом пронима?

Дивувалась зима,
Як це скріпла земля,
Наливаєсь теплом
Оживає щодня?

Дивувалась зима,
Як посміли над сніг
Прокльонуті квітки
Запахущі, дрібні?

І дунула на них
Вітром з уст ледяних
І пластом почала
Сніг метати на них.

Похилились квітки,
Посумніли, замклись;
Шуря-буря пройшла,
Вони знов піднялись.

І найдужче над тим
Дивувалась зима,
Що на цвіт той дрібний
В неї сили нема.

Роман Завадович

ТРИ БУКВИ

Три букви СУМ, а скільки змісту
Єднання рук і душ, і серць,
І порив дум полум'янистий,
Що викликає ніч на герць.

Лютує зло за муром тюрем
І дише смертю, наче гад.
Сумівче, чуєш поклик сурем?
Спіши у лаву! Стань у ряд!

Сумівче, сонце над тобою,
Ти молодий, ти ранку син,
Ти лицар завтрашнього бою,
Що героїчний будить чин.

Хай хиляться в зневірі кволі –
Ти непохитний будь, мов дуб!
Твій знак – це символ правди й волі
Три букви, сплетені в Тризуб!

Молодше Ю. 12 років

Іванна Савицька

ХТО ЛЮБИТЬ УКРАЇНУ?

Хто любить Україну? Чи питати треба?
Той, хто шле молитву за неї до неба.
Хто просить у Бога і миру і волі,
Вітчизні коханій щасливої долі,
Хто думкою лине до рідних степів,
Де прадіда нива, батьків і дідів.

Хто любить Україну? Той хто все працює,
Будня хвилин цінних дармо не марнує
Чи праця велика, жертовна для справи
Чи тиха спокійна, без гамору-слави.
Хто цеглу по цеглі все двигляє, носить
Хто потом перлистим чоло своє росить.

Той любить Україну, той кохати в силі,
Хто знає минуле, сховане в могилі.
Хто гордий, що в змагу за волю-свободу
Наш нарід не плямить козацького роду.
Хто любить наші звичаї та мову
І пісню співає дзвінку і чудову.
Хто все те шанує, і хто з тим щасливий,
Той любить Україну – той є правдивий.

Галина Сухомлин-Маняко

«ВИТОКИ»

Ось ми роки воскреслі вже в державі,
І припадаєм знов до джерела,
Де витоки серцям давали силу,
Щоб нашу мужність ворог не злавав.

І щоб несли нас знов орлині крила.
У боротьбу за стяг, що Бог нам дав.
Блакитно-жовтий ніби поле й небо,
Що ось в одно злились в ім'я життя.

Україно рідна! Я живу для тебе,
Бо я без тебе – мертве майбуття!
І лиш з Тобою защебечуть діти,
Мов проліски з-під снігу забуття.

“Батьківщину нам слід усім любити,
що зник навіки з неї рабства жах,
щоб скрізь лунала мова солов'їна,
і пісня Кобзаря у душах і серцях.
У всіх дзвеніла”, –

Дай Боже все це в щедрості Твоїй
Для мертвих і живих, і тих що прийдуть
В майбутні роки волі, правди і науки,
На нашій і своїй землі.

А. Рудник

ЧОГО ШУКАЄШ?

Чого шукаєш щастя між чужими?
Чому шукаєш те, чого нема?
Ти не рівняй нічого до України,
Бо буде це як літо і зима.

Тебе тепленьке сонце гріє влітку
І вітерець шумить у деревах;
Не знайдеш ти нічого між чужими,
Бо рідна мати – все є лиш одна.

Бо рідний хлопець, чи дівчина мила
Все будуть ближчі, бо то кров одна.
Роби що хочеш, відвертайсь від цього,
Та не побориш, буде все дарма.
Бо прийде час і серце переможе,
За горло стисне й потече сльоза...
Тоді згадаєш Матір-Україну
І все, що рідне, що його нема.

То ж не шукай ти щастя між чужими,
Бо це міраж, це булька миляна.
Тому вернися знов до свого дому,
Де є любов і щастя, і весна!

Григорій Столярчук

МОЯ СПІВУЧА УКРАЇНЬСЬКА МОВО!

Ятак люблю, я так люблю тебе,
Моя співуча українська мово!
В тобі шумить Полісся голубе, і
дужі хвилі гомонять Дніпрові.

В тобі живе карпатська височінь,
Що манить у незвідане майбутнє,
І степова безкрая широчінь,
І Кобзарева дума незабутня.

Пісні дівчат, налиті колоски,
Янтарної пшениці кочугури...
Ти – сплав мільйонівсерць палких,
Що пережив і найлютіші бурі.

Ти, рідна мово, чиста, як роса,
Цілюща і невичерпна. Мов криця.
Святиня наша, гордість і краса,
Ти – розуму народного скарбниця.

Молодше Ю. 12 років

Сергій Жигульський
ДЕРЕВО – ХРЕСТ

Біля мертвої Прип'яті – дерево-хрест,
Поруч – братська могила і братська ЧАЕС,
Ліс рудий хоронили і щоночі, щодня,
Тільки "хрест" уберігся, як нагадування.

З віком мертвого міста хтось моргає до нас
Хіросимою часу, що розплескала час,
Скільки тисяч – не знаю –
розійшлися хто куди,
Як же вижити людям без своєї води?!

Із могилою поруч і побіля ЧАЕС,
Біля мертвої Прип'яті – дерево-хрест,
Тих, що впали у квітні, мов у серці війни,
Просить дерево-пам'ять:
"Пом'яни...Пом'яни..."

Дмитро Шупта
ЛЕЛЕКА

Із лісу, кажуть, повтікали лиси,
Зарився кріт! На дно карась осів.
І тільки цей – живий квітневий лицар –
Стоїть на хаті на одній нозі.

Село порожнє – як музейна плаха.
Ані шелесь!.. І, певно, через це,
Замислилася чорно-біла птаха
Над золотим крапінкою яйцем.

Ось і ми, забуваючи легенди,
Розважливо міркуємо про гени,
А воду дистильовану п'ємо...
Нуртуючи нутром своїм понурим,
Несхибно за легендою пантруєм
Четвертого реактора більмо.

Полин, чорнобильник, чорнобиль.
Гірка траво моя, це ти
Чомусь подумала, що обмаль
Мені твоєї гіркоти.

Роман Хоркавий
НІХТО НЕ ЗНАЄ...

Ніхто не знає, що таке Чорнобиль.
Одні вважають назвою рослини,
А інші – ще й недугою дитини,
Що вже хворіє в маминій утробі.

Ніхто не знає, що таке Чорнобиль.
Ті стверджують, що це очей недуга,
А ті – що це не перша, вже й не друга,
Проба всю націю сховати в гробі.

Ніхто не знає, що таке Чорнобиль.
Свідома дія це чи не свідома,
Та свідчить, що у себе ми не вдома.
Що нікому у нас кричати: "Пробі"

Ніхто не знає, що таке Чорнобиль.

Я – УКРАЇНА

Я – Україна! Я – страждальниця-мати.
І яка з покон віку була у ярмі.
Турецьким, російським, та всіх не назвати,
Бо зайді є різні – а муки одні.

Не тільки чужинці мене шматували,
Були і свої в нас жорстокі тирані.
Вони видавали укази й закони,
Тому і загинуло всіх нас мільйони.

Немов маля, що в муках народилось,
У долі, радості і різних неладах,-
Так я з неволі відродилася,
І намагаюся стояти на ногах.

Ще зовсім молода та непокірна,
А на чолі – блакитно-жовтий стяг.
Прошу мені служити вірно
Нехай Господь благословить мій шлях!

Д. Луценко

УКРАЇНА МОЯ

Україно моя – отча земле моя,
В чорнобривцях і срібних тополях.
Урожаєм пшениць перед дзвонами криць
Гомонить твоя щебетна доля.

І шумлять за селом колосисті поля,
І вигойдують грона калини.
Кожній квітці цвісти, твоїм дітям рости,
Україно, - моя Україно.

В кожній пісні твоїй, в кожній хаті твоїй,
Невмирущий батькує Шевченко.
До краплини тобі віддали в боротьбі
Кров гарячу Богун і Довженко.

І тобі, і мені у боях на війні
Смерть загибель не раз готувала.
Та пройшли ми фронти,
Щоб на радість нам ти,
В чорнобривцях віки квітувала.

Іван Франко

ЧЕРВОНА КАЛИНО...

Червона калино, чого в лузі гнешся?
Чого в лузі гнешся?
Чи світла не любиш, до сонця не пнешся?
До сонця не пнешся?
Не жаль тобі цвіту, на радощі світу?
На радощі світу?
Чи бурі боїшся, чи грому з блакиту?
Чи грому з блакиту?
Не жаль мені цвіту, не страшно і грому
Не страшно і грому.
І світло люблю я купаюся в ньому.
Купаюся в ньому.
Та в гору не пнуся, бо сили не маю.
Бо сили не маю.
Червоні ягідки до долу схиляю.
До долу схиляю.
Я в гору не пнуся, я дубам не пара,
Я дубам не пара:
То ти мене дубе отінив як хмара.
Отінив як хмара.

М. Янченко

НА УКРАЇНІ

Де така ще є земля,
Щоб дерева так родили?
Де така ще є земля,
Щоб дівчата так любили?
Запитаю я у журавля
Де на світі є така земля.

Де така ще є земля
Білі лілії в садочку?
Де така ще є земля,
Соловейко у садочку?
Тільки гуси запитаю я
Де на світі є така земля.

Де така ще є земля,
Щоб дівчата мали вроду
Де така ще є земля
Щоб козацького роду
Вільний вітер запитаю я
Де на світі є така земля

Лише у нас на Україні
Росте калина при долині
Вода джерельна з небом синім
Лише у нас на Україні

Лише у нас на Україні
Всі люди щирі і гостинні
Вода джерельна з небом синім
Лише у нас на Україні

Старше Ю. 13-14 років

Сергій Уривін.

ЗОНА

Забитий колодязь,
спустошених сіл вартівничий,
і луг, що зістарився,
бо не косили траву,
і хрест на дзвіниці,
в розкриллі хмарин мальовничих,
і місто безлюдне,
де госпдарює павук,
і дивні мужчини,
одягнені не по сезону –
це – зона... це – зона...
Ви входите зором у зону.

Зона

Ти, як сьогоднішнє чистилище людей,
Ти, наче сховище утрачених ідей,
Разом помилок, і поразок, і звитяг,
Ти, ніби захист світового майбуття.
Ти – всенародної трагедії музей,
Ти – факт історії, мов римський Козілей.
Охоронити й вірити – твоя судьба,
Охороняй і вір. Триває боротьба.

Іван Франко

ОЙ ТИ, ДІВЧИНО

Ой ти, дівчино, з горіха зерня,
Чом твоє серденько – колюче терня?
Чом твої устоньки – тиха молитва,
А твоє слово остре, як бритва?

Чом твої очі сяють тим чаром,
Що то запалює серце пожаром?
Ох, тії очі темніші ночі,
Хто в них задивиться – й сонця не хоче!
І чом твій усміх - для мене скрута
Серце бентежить, як буря люта?

Ой ти, дівчино, ясна зоре!
Ти мої радощі, ти моє горе!
Тебе видаючи, любити мушу,
Тебе кохаючи, загублю душу.

Роман Хоркавий

ДИПТИХ ЗНЕВІРИ.

Чорнобиль – чорний біль,
не білий і не світлий.
А преса звідусіль:
«Ах, як же ми розквітли!»
І диктор заодно: «В Чорнобилі – все в нормі.
Реактори давно вже білі а не чорні.
Для певності ми їх накрили саркофагом...
Хто бреше там на сміх
Під синьо-жовтим стягом?!
Ніяких жертв нема... І допустимі дози...
Тривожитесь дарма: нема життю загрози»
Чорнобиль – чорний біль
Душевний і тілесний.
Лиш чую звідусіль:
«Чи ми колись воскреснем?!»
Лиш чую звідусіль
Чи Бог вернути б зміг
Лани ті й гай за гаєм?
Можливо це і гріх
Що ми таке питаєм.
Можливо це і гріх.
Чорнобиль – чорний біль.
Його не забілити
Він – мов на рану сіль
Мов щент несамовитий.
Він – мов на рану сіль.

Старше Ю. 15-16 років

М. Балицька

ПІСНЯ СВОБОДИ

Українці – ми одна родина.
Хоч по всьому світу много нас.
Ми сини і дочки України
А вона – мов матінка одна.

Українці – ми велика сила,
Ми – Надія, Віра і Любов.
Хоч не раз недоля нас косила,
Ми на весь ріст піднімались знов.

Українці – з заходу до сходу,
Памятаймо – разом ми граніт.
Разом ми одна велика сила
Поєднав нас калиновий цвіт.

Підіймались – розправляли плечі,
І молитви слали до небес.
Не здолати сильного народу
Дух свободи у серцях воскрес.

Українці у цілому світі
Україна памятає нас.
Ми сини і дочки України
А вона мов матінка для нас.

Іван Франко

ГІМН

Не пора, не пора, не пора,
Москалеві, ляхові служить!
Довершилась Україні кривда стара, -
Нам пора для України жить.

Не пора, не пора, не пора,
За невидгаснів лить свою кров,
І любити царя, що наш люд обдира, -
Для України наша любов.

Не пора, не пора, не пора,
В рідну хату вносити роздор,
Хай пройде незгоди проклята пора,
Під України єднаймося прапор!

Бо пора це великая єсть
У завзятій, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю, і щастя, і честь,
Рідний краю здобути тобі!

П. Половко

УКРАЇНІ

Все пережила Україна,
Сумні сторінки всіх часів.
Лежала довго у руїнах.
Чекала волі своїх днів.

Все пережила наша мати,
Господь беріг для нас її.
Про це не можна забувати,
Живучим всім на цій землі.

Україна, Україна!
Світанковий рідний край.
Україні, Україні
Моє серце заспівай.

Не плач же більше, Україно!
Пишу сторінки не сумні.
Не будь ніколи у руїнах
У тебе руки золоті.

Всміхнися сонцем наша мати.
Збери під крила всіх дітей,
Будемо Богові співати
Що дарував свободи день.

Старше Ю. 15-16 років

Микола Мухойд

ЧОРНОБИЛЬСЬКА ВДОВА

Часів свавілля наплива
Великим явищем тривоги.
Іде чорнобильська вдова
Сумна молитвами до Бога.

Нічого рідного не жде,
Бо мовчазне років мовчання.
На цвинтар погляди веде,
Де і залишиться востаннє.

Його несло усе село
Мого трагічного Полісся.
Коли попало горе злом
Немов нудьгою блідо місяць.

Іще турботами жива
Там зайва вимушеність праці.
Іде чорнобильська вдова
Крізь невгавання радіації.

Вона приречено не жде
Немов подачки, переселень,
Бо сум пригнічений щодень
Уже суцільний невесело.

Його у траурі село
Сухого літа заховало,
Коли спекота на пролом
Вогнем підступности тривала.

Часи минули здивувань,
Адже уярмлює тривога.
Іде чорнобильська вдова
Сумна молитвами до Бога.

Володимир Коломієць

БІЛЬ ТВОГО ТІЛА

Дитино моя!
Ромашка цвіте – не доторкнись.
Трава бує – не доторкнись.
У бджіл на крильцях доза смертельна! –
Не доторкнись...

Б'є струм – незримі концентричні кола –
Пульс Землі.
Межа напруги – тридцятикілометрова зона?
Під небом-піднебінням – гіркота
За сотню кілометрів.

На села осіда печалі пил...
Мільярди сил – прообраз термоядерної смерті
Явив незримий досі вид,
Звільнившись від опіки.

Проти гіганта люди, як мурахи, ідуть на бій.
За тебе, дитино моя!
...у дзеркальце, заглянувши, ошкірилася дико,
позадкувала атомна війна.

То було колись – Дніпро горів.
Гасне й не погасне серед поля
Полум'я полинне – на тій зорі
І на тлі чорнобильського болю.

Старше Ю. 17 років

Дмитро Павличко

КЛЯТВА

Ми народ, що вийшов із неволі,
Клянемось в благословенну мить –
Всі свої тисячолітні болі
В славу України перелить.

Клянемось княжими гробами,
Золотою шаблею Дніпра –
Краще смерть, ніж бути знов рабами,
Хай гряде відродження пора!

Клянемося хлібом і водою,
Що всі мови нашої землі
Житимуть добром – не ворожбою,
В чесному сестринстві, а не в злі.

Клянемось робітними трудами,
Болісними ниами долонь –
Краще смерть, ніж бути знов рабами,
Хай горить очищення вогонь.

Клянемось “Кобзарем” Тараса
Геніями Лесі і Франка –
Що не зродиться пахолків раса
З крові Гонти і Залізняка.

Клянемось Богом України
Що вмремо, та не підемо в ярмо,
Дух, воскреслий з темної руїни,
На наругу в рабство не дамо.

Ми, народ, що вийшов із неволі,
Клянемось в благословенну мить –
Стати рівним у народів колі,
На свободі й для свободи жить!

Ганна Черінь

ПАМ'ЯТАЙ

Друзі, розкажу вам нині
Щиру правду, не казки.
В підневільній Україні
Ваші мучились батьки.

Через поле, через води
Мандрували безліч миль.
Поки віднайшли свободу
Серед цих широких піль.

Тут ви, діти, народились,
Виростали без біди.
В школі розуму навчились...
Пам'ятайте лиш завжди:

Кожний українець в світі
З діда-прадіда козак,
Стяг наш – золото в блакиті,
А тризуб – державний знак.

В добрий час, в лиху годину,
Де б не був ти, пам'ятай
Про далеку Україну –
Наш єдиний Рідний Край.

Там ще люди плачуть з болю,
Як твої батьки колись.
За Вкраїну, щастя й волю
Все життя своє борись.

Старше Ю. 17 років

Іван Франко

ЧОГО ЯВЛЯЄШСЯ МЕНІ

Чого являєшся мені у сні?
Чого звертаєш ти до мене
Чудові очі ті ясні, сумні,
Немов криниці дно студене?

Чому уста твої німі?
Який докір, яке страждання,
Яке не сповнене бажання
На них, мов зарево червоне
Займається і знову тоне у темі?
Чого являєшся мені у сні?

В життю ти мною згордувала,
Моє ти серце надірвала,
І в нього визвала одні
Оті ридання голосні – пісні.

В життю мене ти знать не знаєш
Ідеш по вулиці – минаєш,
Вклонюся, - навіть не звернеш
І головою не кивнеш.

Хоч знаєш, знаєш, добре знаєш,
Як я любив тебе без тям,
Як мучуь довгими ночами
І як літа вже за літами
Свій біль, свій жаль, свої пісні
У серці здавлюю на дні, о, ні!
Являйся, зіронько, мені хоч в сні.

В життю мені весь вік тужити –
Не жити.
Так знай, це серце, що в турботі,
Неначе перла у болоті.
Марніє, в'яне, засиха, -
Хоч в сні на вид твій оживає,
Хоч в жалошах живіше грає
Бо людське вільно віддиха,
І того дива золотого
Зазнаєш щастя молодого
Бажаного страшного того гріха.

Іван Франко

НАРОДЕ МІЙ

Неже за дармо стільки серць горіло
До тебе найсвятішою любов'ю,
Тобі офіруючи душу й тіло.

Задармо край твій весь политий кров'ю
Твоїх борців? Йому вже не пишаться
У красоті, свободі і здоров'ю?

Задармо в слові твоєму іскряться
І сила й м'якість, дотеп і потуга,
І все, чим може в гору дух піднятися?

Задармо в пісні твоїй ллється туга
І сміхдзвінкий і жалощі кохання,
Надій і втіхи світляная смуга?

О, ні! Не самі сльози і зітхання
Тобі судились! Вірю в силу духа
І в день воскреслий твого повстання.

Та прийде час, і ти огнистим видом
Засяєш у народіввольнім колі,
Труснеш Кавказ, вперешся Бескидом,

Покотиш Чорним Морем гомін волі,
І глянеш, як хазяїн домовитий,
По своїй хаті і по своїм полі...

Старше Ю. 17 років